

Riigikogu
Õiguskantsler
Justiits- ja digiminister
Vabariigi Valitsus
Vabariigi Valimiskomisjon

27.06.2025 nr 5-25-7/6
PSJV nr 5-25-7

Arvamuse küsimine

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi menetluses on liidetud põhiseaduslikkuse järelevalve asi nr 5-25-7. Kohtumäärus on lisatud käesolevale kirjale.

PSJKS § 45 lg 1 alusel otsustas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium uuendada menetluse, kuna kolleegiumil tekkis põhjendatud kahtlus asjassepuutuva õigustloova akti põhiseadusele vastavuses.

PSJKS § 45 lg 3 järgi tuleks menetluse uuendamisel kaebus lahendada mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui kahe nädala jooksul pärast menetluse uuendamist. Antud juhul ei ole tegu kaebusega, mis vahetult mõjutaks valimistulemuste väljakuulutamist või nende õiguspärasust. Riigikogu on seaduse põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses kohustuslik menetlusosaline (PSJKS § 10 lg 1 p 1). Riigikogu korralisi istungijärke hetkel ei toimu (vt RKKTS § 45 lg 1).

Eeltoodut arvestades palub Riigikohus esitada oma seisukoht alljärgnevates küsimustes võimalusel hiljemalt **4. augustiks 2025**.

Eestis saab vaatlejaks olla igaüks (vt KOVVS § 23⁴). Vaatleja staatuse saamine ei eelda akrediteerimist vms tunnustamismenetluse läbimist. See tähendab ühtlasi, et vaatlejal on üldjoontes vaid igäühe õigused. Vaatlejatel ei ole privilegieeritud juurdepääsu asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud dokumentidele või teabele, tõendeid koguda ja säilitada jne.¹

Arvestades kaebajate kui vaatlejate tõstatatud küsimusi, palub Riigikohus selgitada, kas põhiseadusega on kooskõlas kehtivad õigustloovad aktid (eeskätt RKVS) osas, milles need võimaldavad või ei võimalda

- 1) kuulutada Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekud (osaliselt/täielikult) kinniseks;

---

¹ Vt ka [Veneetsia komisjoni raport](#) (CDL-AD(2024)039-e Report on election observers as human rights defenders, approved by the Council for Democratic Elections at its 81st meeting (Venice, 5 December 2024) and adopted by the Venice Commission at its 141st Plenary Session (Venice, 6-7 December 2024)).

2) keelata vaatlejatel Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekut salvestada.

Palun teatage Riigikohtule esindaja andmed (nimi, isikukood ja e-posti aadress), kellele Riigikohus teeb kõik kohtumenetluse dokumendid nähtavaks avalikus e-toimikus. Palun teatage esindaja andmed arvestusega, et aramus jõuaks Riigikohtusse tähtaegselt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Nõmm
sekretär

Lisa:

- kohtumäärus, 2 lk

Teadmiseks:

- *Sulev Švilponis*
- *Kaspar Kartanas*
- *Märt Pöder*